

Lectio Divina segédanyag

Krisztus Király főünnep (Évközi 34. vasárnap)

B év - Jn 18, 33b-37

Szentmise evangéliumi szakaszaihoz

Szerkesztési munka végrehajtói:

Biblikus nézőpont:

Asztalos Gábor, Geiszelhardt Sára, Nyúl Viktor,

Liturgikus nézőpont

Mohay Réka

Patrisztikus nézőpont

Rácz Dávid, Haász Rebeka Anna, Görföl Tibor

Pedagógiai nézőpont:

Csonka Laura, Roszkopf Rita

Szemlélődési nézőpont

Mohay Réka, Rácz Édua Anna

Szerkesztő

Rácz Édua Anna, Mohay Réka

Tanítóhivatali nézőpont

Révai László,

Szabóné Nagy Katalin

Lektori szolgálatot teljesítettetek:

Nyúl Viktor –teljes tartalom áttekintése

+ EVANGÉLIUM Szent János könyvéből

*Krisztus – Pilátus előtt – megkötözve is megvallja,
hogy ő a mindenség királya.*

Abban az időben: Pilátus maga elé hívatta Jézust, és megkérdezte tőle: „Te vagy-e a zsidók királya?”

Jézus így válaszolt: „Magadtól mondod ezt, vagy mások mondták neked rólam?”
Pilátus ezt felelte: „Hát zsidó vagyok én? Saját néped és a főpapok adtak a kezembe. Mit tettél?”

Ekkor Jézus így szólt: „Az én országom nem ebből a világból való. Ha ebből a világból volna az országom, szolgálaim harcra kelnének, hogy ne kerüljek a zsidók kezére. De az én országom nem innét való.” Pilátus megkérdezte: „Tehát király vagy?”

Jézus így felelt: „Te mondod, hogy király vagyok. Én arra születtem, és azért jöttem a világba, hogy tanúságot tegyek az igazságról. Aki az igazságból való, az hallgat a szavamra!”

Ezek az evangélium igéi.

1. Lectio – olvasás

1.1. Biblikus vonal

1.1.1. Görög szöveg szó szerinti fordítása

33 Εἰσῆλθεν οὖν πάλιν εἰς τὸ πραιτώριον ὁ Πιλάτος καὶ ἐφώνησεν τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπεν αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;

Bement tehát ismét a pretóriumba (a helytartó hivatali helyiségébe) Pilátus, és magához szólította Jézust, és mondta neki: „Te vagy a zsidók királya?”

34 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, Ἐκ σέαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις ἢ ἄλλοι εἶπόν σοι περὶ ἐμοῦ;

Felelt Jézus: „Te magadtól mondod ezt, vagy mások mondták neked rólam?”

35 ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος, Μήτι ἐγὼ Ἰουδαῖός εἰμι; τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέδωκάν σε ἐμοί· τί ἐποίησας;

Felelt Pilátus: „Netán én zsidó vagyok? A te néped, és a főpapok adtak át tégedet nekem: mit tettél?”

36 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ, οἱ ὑπηρέται οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο {ἄν}, ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς Ἰουδαίοις· νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν.

Felelt Jézus: „Az én királyságom nem ebből a világból van: ha ebből a világból volna az én királyságom, az én szolgálaim harcolnának, hogy ne adattassam át (ne adjanak át) a zsidóknak: így viszont az én királyságom nem innen van.”

37 εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος, Οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σύ; ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Σὺ λέγεις ὅτι βασιλεὺς εἰμι. ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ· πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας ἀκούει μου τῆς φωνῆς

Mondta tehát neki Pilátus: „De hát akkor te király vagy, nem?” Felelt Jézus: „Te mondod, hogy király vagyok. Én azért születtem, és azért jöttem a világba, hogy tanúságot tegyek az igazságról: mindenki, aki az igazságból való, hallgat az én hangomra.”

1.1.2. Legfontosabb magyar fordítások

Nova Vulgata

Szent István Társulati Biblia

Jeromos fordítás

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

³³Introivit ergo iterum in praetorium Pilatus et vocavit Iesum et dixit ei: " Tu es rex Iudaeorum? ".

³³Pilátus visszament a helytartóságra, maga elé hívatta Jézust, és megkérdezte tőle: „Te vagy a zsidók királya?”

³³Ismét bement tehát Pilátus a helytartóságra, hívatta Jézust, és megkérdezte őt: »Te vagy-e a zsidók királya?«

³³Pilátus akkor visszament a helytartóságra, hívatta Jézust és megkérdezte tőle:

³³Ismét beméne azért Pilátus a törvényházba, és szólítja vala Jézust, és monda néki: Te vagy a Zsidók királya?

³³Pilátus azután ismét bement a helytartóságra, behívatta Jézust, és megkérdezte tőle: – Te vagy a zsidók királya?

³⁴Respondit Iesus: " A temetipso tu hoc dicis, an alii tibi dixerunt de me? ".

³⁴Jézus ezt felelte: „Magadtól mondod ezt vagy mások mondták neked rólam?”

³⁴Jézus azt felelte: »Magadtól mondod ezt, vagy mások mondták neked rólam?«

³⁴„Te vagy a zsidók királya?” Jézus így felelt: „Magadtól mondod ezt, vagy mások mondták neked rólam?”

³⁴Felele néki Jézus: Magadtól mondod-é te ezt, vagy mások beszéltek néked én felőlem?

– ³⁴Magadtól mondod ezt, vagy mások mondták neked rólam? – válaszolta Jézus.

³⁵Respondit Pilatus: " Numquid ego Iudaeus sum? Gens tua et pontifices tradiderunt te mihi; quid fecisti? ".

³⁵„Hát zsidó vagyok én? – tört ki Pilátus. – Saját néped és a főpapok adtak kezemre. Mit tettél?”

³⁵Pilátus ezt válaszolta: »Hát zsidó vagyok én? Saját nemzeted és a főpapok adtak téged a kezembe. Mit tettél?«

³⁵„Hát zsidó vagyok én? – tört ki Pilátus. „Saját nemzeted és a főpapok szolgáltattak ki nekem. Mit tettél?”

³⁵Felele Pilátus: Avagy zsidó vagyok-e én? A te néped és a papifejedelmek adtak téged az én kezembe: mit cselekedtél?

– ³⁵Hát zsidó vagyok én? – mondta Pilátus. – A te néped és a főpapok adtak át nekem téged. Mit tettél?

³⁶Respondit Iesus: “ Regnum meum non est de mundo hoc; si ex hoc mundo esset regnum meum, ministri mei decertarent, ut non traderer Iudaeis; nunc autem meum regnum non est hinc ”.

³⁶Jézus így válaszolt: „Az én országom nem ebből a világból való. Ha ebből a világból volna országom, harcra kelnének szolgálaim, hogy ne kerüljek a zsidók kezére. De az én országom nem innen való.”

³⁶Jézus azt felelte: »Az én országom nem ebből a világból való. Ha az én országom ebből a világból volna, szolgálaim harcra kelnének, hogy a zsidók kezébe ne kerüljek. De az én országom nem innen való.«

³⁶Jézus így felelt: „Az én országom nem e világból való. Ha e világból volna országom, harcra kelnének szolgálaim, hogy a zsidók kezére ne kerüljek. Az én országom azonban nem innen való.”

³⁶Felele Jézus: Az én országom nem e világból való. Ha e világból való volna az én országom, az én szolgálaim vitézkednének, hogy át ne adassam a zsidóknak. Ámde az én országom nem innen való.

³⁶Jézus így felelt:

– Az én királyi hatalmam nem e világból való. Ha királyi hatalmam ebből a világból való volna, az enyéim harcoltak volna, hogy ne szolgáltassanak ki a zsidóknak. De az én királyi hatalmam nem innét való.

³⁷Dixit itaque ei Pilatus: “ Ergo rex es tu? ”. Respondit Iesus: “ Tu dicis quia rex sum. Ego in hoc natus sum et ad hoc veni in mundum, ut testimonium perhibeam veritati; omnis, qui est ex veritate, audit meam vocem ”.

³⁷Pilátus közbeszólt: „Tehát király vagy?” „Te mondod, hogy király vagyok – mondta Jézus. – Arra születtem, s azért jöttem a világba, hogy tanúságot tegyek az igazságról. Aki az igazságból való, hallgat szavamra.”

³⁷Pilátus erre megkérdezte: »Tehát király vagy te?« Jézus azt felelte: »Te mondod, hogy király vagyok. Arra születtem és azért jöttem a világba, hogy tanúságot tegyek az igazságról. Mindaz, aki az igazságból való, hallgat a szavamra.«

³⁷Pilátus közbeszólt: „Tehát király vagy te?” Jézus ráhagyta: „Igen, király vagyok. Én arra születtem és azért jöttem e világra, hogy tanúságot tegyek az igazságról. Mindaz, aki igazságból való, hallgat szavamra.”

³⁷Monda azért néki Pilátus: Király vagy-é hát te csakugyan? Felele Jézus: Te mondod, hogy én király vagyok. Én azért születtem, és azért jöttem e világra, hogy bizonyágot tegyek az igazságról. Mindaz, a ki az igazságból való, hallgat az én szómra.

– ³⁷Akkor hát mégis király vagy? – kérdezte Pilátus.

Jézus így válaszolt:

– Te mondod, hogy király vagyok – válaszolta Jézus. – Én azért születtem, és azért jöttem a világba, hogy tanúságot tegyek az igazságról. Mindenki, aki az igazságból való, hallgat szavamra.

1.1.3. Behatárolás

Az epizód Jézus szenvedéstörténetén belül található (Jn 18-19), amikor Pilátus először hallgatja ki őt (Jn 18,33-19,8). A találkozás hangsúlyossá válik, hiszen először látja a helytartó szemtől szemben Jézust, s elő alkalommal beszél vele. E párbeszéd egy részlete jelenik meg e néhány versben (Jn 18,33-37).

1.1.4. Szó szerinti üzenet

János ebben az epizódban hangsúlyozni kívánja, hogy:

- A császári hatalmaskodó helytartóval szemben kiemelkedik Jézus az egyetlen Király csendes hatalma. Nem hunyászkodik meg gyáván, hanem szelíd erővel jelenik meg Pilátus előtt.
- Jézus tudatában van a küldetésének: ő azért jött a világba, hogy tanúságot tegyen az igazságról.
- Az Úr uralma nem mérhető össze semmilyen földi birodalommal. Az ő királysága nem határokkal körülvett terület, hanem Isten szeretet-uralma, hatalma.

Mindezzel az evangélista reményt, és megerősítést akar adni minden kereszténynek, különösen azoknak, akik üldözést szenvednek. Arra bátorít, hogy első sorban ne földi uralkodókba helyezték a bizalmukat, hanem hallgassanak egyedül az Úr szavára, s ezáltal Jézus lehessen számukra is az egyetlen Királyuk, aki győz.

1.1.5. Kulcsszavak rövid elemzése

ἐφώνησεν (*efónészen*) (Jn 18,33): 'hangosan szól, megszólal, kiált, hív valakit, magához szólít valakit'

A János-evangéliumban többször a Mester az alanya e cselekvésnek, aki hívja juhait (Jn 10,3), Máriát, Márta testvérét (Jn 11,28), és Lázárt (Jn 12,17). A szenvedéstörténetben viszont ennek az igének kétszer is a „tárgyaként” jelenik meg az Úr. A lábmosást követően az utolsó vacsora bensőséges helyszínén, Jézus elismeri, hogy tanítványai helyesen hívják őt Mesternek, és Úrnak (Jn 13,13). A helytartóság idegen és rideg színhelyén viszont Pilátus hívátja magához a foglyul ejtett názáreti Jézust, s a kiléte felől tudakozódik (Jn 18,33). A helytartónak közvetett módon tárja csak fel a Mester az ő királyi mivoltát: „te mondod, hogy király vagyok” (Jn 18,37). Megállapíthatjuk, hogy a lábmosás meghitt gesztusa ellentétben áll az ellenséges, gőgös, pilátusi hangnemmél, ami rávilágít arra, hogy az Úr első sorban annak tárja fel a titkát, aki nyitott erre, aki egységben van vele, ahogy ezt Jézus egy másik alkalommal így fogalmazta meg: „Áldalak téged, Atyám, mennynek és földnek Ura, mert elrejtetted ezeket a bölcsek és okosak elől, és a kisdedeknek jelentetted ki” (Mt 11,25).

φωνῆς (fónész) (Jn 18,37): 'hang, beszéd, szózat'

A kifejezés egyrészt arra utal, hogy kinek a hangjáról, szaváról van szó, tehát a beszélő személyét hangsúlyozza: Jézus szavának örül Keresztelő János, mint a Vőlegény barátja (Jn 3,29), Isten Fiának a hangját hallják meg a halottak, s támadnak fel (Jn 5,25.28), illetve az ő szavára hallgatnak juhait (Jn 10,3-4.16.27). Másrészt pedig ez a kifejezés nyomatékosan jelzi azt is, amit az Úr mond, aki hangos szóval feltámasztja a halott Lázárt (Jn 11,43). Továbbá a szinoptikus evangélisták ezzel a kifejezéssel írják le a keresztre feszített Mester utolsó szavait is (Mt 27,46.50; Mk 15,34.37; Lk 23,46). Viszont János evangélista a kereszten függő Jézus kapcsán nem használja e szókapcsolatot, hanem arról számol be, hogy az Úr fejét lehajtva mondja, hogy beteljesedett, s átadja a Lelkét (Jn 19,30). Talán ezzel a negyedik evangélista finoman arra utal, hogy maga a megtestesült Ige: a testben kimondott isteni Szó van

keresztre feszítve, s aki az igazságból való (Jn 18,37), illetve aki hozzá tartozik (Jn 10,3-4.16.27) az úgymint meghallja az ő hangját, engedelmeskedik az ő szavának.

βασιλεύς (*bászileusz*) (Jn 18,33.37): 'király'

A szó a János-evangéliumban /szinte/ mindig Jézus Krisztusra vonatkozik. Legtöbbször róla, vele kapcsolatban állítják, mondják, vagy kérdezik ezt (Jn 1,49; 6,15; 12,13.15; 18,33.37a.39; 19,3./12/.14-15.19.21). Egyedül ebben a szakaszban mondja ki közvetve magáról ezt Jézus Pilátusnak: „Te mondod, hogy király vagyok” (Jn 18,37b).

A király az ókorban a természetfeletti erők képviselője, közvetítője volt. Isten először nem akart királyt adni népének, mert Ő maga kíván a Királya lenni (1Sám 8). S habár a zsidó nép Saultól kezdve mégis kapott királyokat (1Sám 9), számára alapvetően mégis megmaradt Isten abszolút királyi mivolta. A királyok elvileg Isten képviselői voltak a nép körében. Jó királynak számított, aki az Úr akarata szerint uralkodott, s rossz királynak, aki eltért Isten parancsaitól.

Jézus királyi mivolta mégis más jelentéssel bír: ő nemcsak azért király, mert mindenben Isten akarata szerint cselekszik. Ő nem emberek megbízásából lett király, hanem ő mint Isten Fia saját természeténél fogva a hatalmas Király. Erre utal a „vagyok” létige is (Jn 18,37b), ami finom jelzés arra a mondatra, amivel Isten mutatkozott be az égő csipkebokornál Mózesnek: „Én vagyok az, 'aki vagyok'” (Kiv 3,14). Tehát Jézus királyi mivoltja istenségét hirdeti.

1.2. Kontextuális – kánoni párhuzamok

Párhuzamok János evangéliumán belül

1,10 “A világba jött, a világban volt, általa lett a világ, mégsem ismerte föl a világ.”

3,3.5 “Jézus azt felelte neki: „Bizony, bizony, mondom neked: aki nem születik újjá, az nem láthatja meg az Isten országát.” “Bizony, bizony, mondom neked: Aki nem vízből és (Szent)lélekből születik, az nem megy be az Isten országába.”

3,11 "Bizony, bizony, mondom neked: arról beszélünk, amit tudunk, s arról tanúskodunk, amit láttunk, mégsem fogadjátok el tanúságtételünket."

3,32-33 "azt tanúsítja, amit látott és hallott, de tanúságát nem fogadja el senki. Ám aki elfogadja tanúságát, bizonyítja, hogy Isten igazmondó."

3,35 "Az Atya szereti a Fiút, s mindent a kezébe adott."

5,33 "Jánoshoz fordultatok, s ő tanúságot tett az igazságról."

6,15 "Jézus észrevette, hogy körül akarják venni, erőszakkal meg akarják tenni királynak, azért visszament a hegyre, egyedül."

8,23 "De ő megmagyarázta nekik: „Ti innen alulról valók vagytok, én meg felülről való vagyok, ti e világból vagytok, én nem e világból vagyok."

8,40.45 "De ti az életemre törtök, bár az Istentől hallott igazságot hirdetem nektek. Ábrahám ezt nem tette." "Mégis, bár az igazságot hirdetem, nekem nem hisztek."

8,47 "Aki az Istentől való, meghallja az Isten szavát. Ti azért nem halljátok meg, mert nem vagytok az Istentől valók."

10,3 "Az őr kinyit neki, a juhok pedig megismerik a hangját. Nevükön szólítja juhait, és kivezeti őket."

10,26 "Mégsem hisztek, mert nem vagytok juhaim közül valók."

11,27 "Igen, Uram – felelte –, hiszem, hogy te vagy a Messiás, az Isten Fia, aki a világba jön."

12,13 "Pálmaágakat szedtek, kivonultak eléje, és így köszöntötték: „Hozsanna! Áldott, aki az Úr nevében jön, Izrael királya!"

12,32 "Én meg, ha majd fölmagasztaltatom a földről, mindenkit magamhoz vonzok."

16,7 "De az igazságot mondtam: Jobb nektek, ha elmegyek, mert ha nem megyek el, akkor nem jön el hozzátok a Vigasztaló. Ha azonban elmegyek, akkor elküldöm."

18,10-11 "Simon Péternél volt egy kard. Kirántotta, a főpap szolgájára sújtott, s levágta a jobb fülét. A szolgát Malkusnak hívták. Jézus rászólt Péterre: „Tedd hüvelyedbe kardodat! Ne ürítsem ki a kelyhet, amelyet az Atya adott nekem?"

19,14-15 "Húsvét előkészületi napja volt, a hatodik óra körül járt. Így szólt a zsidókhoz: „Nézzétek, a királyotok!" De újra elkezdtek ordítani: „Halál rá! Halál rá,

keresztre vele!" Pilátus megkérdezte: „Keresztre feszíttessem a királyotokat?” De a főpapok tiltakoztak: „Nincs királyunk, csak császáruk!”

19,19-22 “Pilátus feliratot is készíttetett, és a keresztfára erősítette. Ez volt a felirat: „A názáreti Jézus, a zsidók királya!” A feliratot sokan olvasták a zsidók közül, mert az a hely, ahol fölfeszítették Jézust, közel volt a városhoz; héberül, latinul és görögül volt írva. A zsidó főpapok azért kérték Pilátust: „Ne azt írd, hogy a zsidók királya, hanem azt, hogy azt mondta magáról: a zsidók királya vagyok.” De Pilátus azt felelte: „Amit írtam, azt megírtam!”

Szinoptikus párhuzamok

Mt 26,53 “Vagy azt hiszed, hogy nem kérhetem Atyámat, s nem küldene tizenkét légió angyalnál is többet?”

Lk 17,20 “A farizeusok megkérdezték tőle, hogy mikor jön el az Isten országa. Ezt válaszolta: „Az Isten országa nem jön el szembetűnő módon.”

Lk 23,22 “Harmadszor is megkérdezte: „De hát mi rosszat tett? Semmi vétket nem találok, amiért halálra kellene ítélnem. Megfenyítem és szabadon bocsátom.”

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

1Tim 6,13 “Felszólítalak az Isten nevében, aki mindeneket éltet, és Krisztus Jézus nevében, aki Poncius Pilátus előtt tanúságot tett az igazság mellett”

1Jn 2,21 “Nem azért írtam nektek, mintha nem ismernétek az igazságot, hisz ismeritek és (tudjátok), hogy az igazságból semmiféle hazugság nem származik.”

1Jn 3,19 “Erről ismerjük fel, hogy az igazságból valók vagyunk-e, és így nyugtatjuk meg színe előtt a szívünket.”

2. Meditáció – elmélkedés

2.1. Patrisztikus vonal

2.1.1. Atyák Bibliája

Kettő szeretet létezik, mely várost alapít. Az önszeretet egészen Isten megvetéséig, amely a földi várost alapítja. A másik pedig az Isten iránt érzett szeretet egészen önmagunk megvetéséig, amely a mennyei várost alapítja. Az elsőnek önmagában a van a dicsősége, a másodiknak pedig Istenben. Az első az emberekben keresi a dicsőséget, a másik viszont az Úrban. Mi, akik megkeresztelkedtünk, e kettő városhoz tartozunk. Meg kell tartanunk a földi város törvényeit, de nem szabad elfelednünk hová tartunk, hová is tartozunk igazán. A mennyei város utáni vágyat, ahol Krisztus, mint király uralkodik, a lélek ébreszti bennünk. A mennyei város pedig mindenkit hív magához, lakjon bárhol is a földön, beszéljen bármilyen nyelvet is. Aki azonban erre a hívásra igennel felel, utána a földön zarándokként fog élni, míg meg nem érkezik céljához, a mennyei városhoz. A földön királyok uralkodnak és minden nép a maga királyának szolgál. A mennyei városban, bár a föld minden nemzetéből ideözönlenek, csak egy király van, az Úr, akinek mindenki engedelmeskedik. Lássátok azonban az összefüggést a két város között! Aki szemét Isten országára szegezi és odatart, megtartja az Úr törvényeit. Nem fog gonoszat cselekedni, ezért a földön, amelyik országban lakik, annak is jó polgára lesz. Ebből következőleg a mennyei város utáni vágy békét tud hozni a földi városra is. Ne feledjük azonban, hogy az igazi, örök és teljes béke csak Krisztus Urunk örök országában valósul meg.

Vö.: Szent Ágoston püspök, Isten városáról 14, 28; 19, 17 (Agostino, De civit. Dei, 14, 28; 19, 17)

2.1.2. Szent Ágoston: In Evangelium Ioannis Tractatus

Halljátok tehát, zsidók és pogányok, halljátok, körülmetéltek és körülmetéletlenek, halljátok mind, földi országok! Nem akadályozom meg uralmatokat ebben a világban, az én országom nem e világból való. Ne féljetek hiú félelemmel, ahogyan Nagy Heródes rettent meg, amikor hírül adták neki, hogy Krisztus megszületett, és oly sok kisdedet megölt, inkább a félelemtől, mint a haragtól kegyetlenkedve, hogy ő is e megöltek között legyen. „Az én országom ne e világból való” – mondja. Mi

többet akartok? Jöjjetek abba az országba, amely nem e világból való! Jöjjetek hittel, és ne tomboljatok a félelemtől! Valaki azt mondja az Atyaistenről egy jövendülésben: „ő pedig királlyá tett engem Sionban, az ő szent hegyén”, de az a Sion és az a hegy nem e világból való. Mi az ő országa ugyanis, ha nem a benne hívők, akiknek azt mondja: „Nem a világból vagytok, amint én sem a világból vagyok”? Habár azt akarja, hogy a világban legyenek, azért mondja róluk az Atyának: „Nem azt kérem, hogy vedd el őket a világból, hanem hogy őrizd meg őket a világtól.” Ezért itt sem azt mondja: az én országom nem ebben a világban van, hanem azt, hogy nem e világból való. És amikor ezt bizonygatja, mondván: „Ha az én országom e világból való lenne, a szolgálaim biztosan harcra kelnének, hogy ne kerüljek a zsidók kezére”, nem azt mondja, hogy most az én országom nem itt van, hanem azt, hogy nem innen való. Az ő országa ugyanis ott van egészen a világ végéig, megtartva a közé keveredett konkolyt az aratásig, az aratás ugyanis a világ vége, amikor jönnek az arató, azaz az angyalok, és összegyűjtenek az országából minden botrányt, ami bizonyára nem történe meg, ha nem itt lenne az ország. De mégsem innen való, mert vándorol a világban. Bizony, az országának mondja: „Nem a világból vagytok, hanem én választottalak ki titeket a világból.” Tehát a világból voltak, amikor nem voltak az országa, hanem a világ fejedelméhez tartoztak. A világból van tehát, amit az emberekben az igaz Isten teremtett ugyan, de Ádámtól bűnös és kárhozott tőről fakadt, és nem a világból való ország lett, amit Krisztus újrateremtett. Így mentett ki ugyanis az Isten a sötétség hatalmából, és átvitt szeretett Fia országába, amely országról azt mondta: „Az én országom nem e világból való”, vagy „az én országom nem innen van”.

Vö.: Szent Ágoston: *In Evangelium Ioannis Tractatus CXV, 2* (Révészné Bartók Gertrud fordítása).

2.2. Tanítóhivatali vonal

2.2.1. Katolikus Egyház Katekizmusa

Krisztus, a mindenség Királya

440. Jézus elfogadta Péter hitvallását, aki őt Messiásnak ismerte el, de közvetlen utána meghirdette az Emberfiára váró szenvedést (vö. Mt 16,16-23). Messiási királyságának igazi tartalmát az Emberfiának – „aki alászállott a mennyből” (Jn 3,13 vö. Jn 6,62; Dán 7,13) - transzcendens mivoltában és a Szenvedő Szolga megváltó küldetésében tárta föl: „Az Emberfia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem

hogy ő szolgáljon másoknak, és odaadja életét váltságul sokakért” (Mt 20,28 vö. Iz 53,10-12). Ezért királyságának igazi értelme csak a kereszt magasságában nyilvánult meg (vö. Jn 19,19-22; Lk 23,39-43). Csak a föltámadás után hirdethette Péter Isten népe színe előtt az ő messiási királyságát: „Tudja meg hát Izrael egész háza teljes bizonyossággal, hogy Isten Úrrá és Krisztussá tette őt, ezt a Jézust, akit ti keresztre feszítettetek!” (ApCsel 2,36).

IV. Úr

446. Az Ószövetség könyveinek görög fordításában a ki nem mondható JHVH nevet, amelyen Isten Mózesnek kinyilatkoztatta magát (vö. Kiv 3,14), a Küriosszal ('Úr') adják vissza. Ezért az Úr az Izrael Istene istenségét kifejező, leggyakrabban használt névvé vált. Az Újszövetség az „Úr” cím e jelentését alkalmazza az Atyára, s ugyanakkor - és ez az újdonság - Jézusra is, akit ezzel Istennek ismer el (vö. 1Kor 2,8).

447. Maga Jézus magának tulajdonítja ezt a címet, burkoltan, amikor a farizeusokkal a 110. zsoltár értelméről vitatkozik (vö. Mt 22,41-46; ApCsel 2,34-36; Zsid 1,13), de kifejezetten is, amikor apostolaihoz szól (vö. Jn 13,13). Egész nyilvános élete folyamán a természet, a betegségek, az ördögök, a halál és a bűn fölött gyakorolt uralma bizonyította isteni fölségét.

448. Az emberek az evangéliumok elbeszéléseiben nagyon gyakran fordulnak Jézushoz úgy, hogy „Úr”-nak nevezik őt. Ez a cím azok tiszteletét és bizalmát tanúsítja, akik közelednek Jézushoz, és tőle segítséget és gyógyulást remélnek (vö. Mt 8,2; 14,30; 15,22). A Szentlélek indítására kifejezi Jézus isteni misztériumának elismerését (vö. Lk 1,43; 2,11). A föltámadott Jézussal való találkozásban az imádást fejezi ki: „Én Uram, én Istenem!” (Jn 20,28). Majd a szeretettel és a ragaszkodással gazdagodik, mely a keresztény hagyománynak lesz sajátja: „Az Úr az!” (Jn 21,7).

449. Amikor az Egyház első hitvallásai Jézusnak az isteni „Úr” címet megadják, kezdettől fogva állítják (vö. ApCsel 2,34-36), hogy az Atyaistent megillető hatalom, tisztelet és dicsőség Jézust is megilleti (vö. Róm 9,5; Tit 2,13; Jel 5,13), mert ő „egyenlő Istennel” (Fil 2,6), s mivel az Atya - föltámasztva őt a halálból és fölmagasztalva a maga dicsőségébe (vö. Róm 10,9; 1Kor 12,3; Fil 2,9-11) - kinyilvánította Jézus ezen uralmát.

450. A keresztény történelem kezdetétől fogva annak állítása, hogy Jézus Úr a világ és a történelem fölött (vö. Jel 11,5), annak elismerését is jelenti, hogy az ember személyes szabadságát semmiféle földi hatalomnak nem köteles alávetni, csak egyedül Istennek, az Atyának és az Úr Jézus Krisztusnak: a császár nem az „Úr” (vö.

Mk 12,17; ApCsel 5,29). „Az Egyház hiszi, hogy az egész emberi történelem kulcsát, középpontját és célját Urában és Mesterében találja meg.” (GS 10. vö. 45.)

451. A keresztény imádságban meghatározó az „Úr” megszólítás, mind az imádságra szólító „az Úr legyen veletek”-ben, mind a könyörgést lezáró „A mi Urunk Jézus Krisztus által”-ban, vagy a bizalom- és reményteljes kiáltásban: „Maran atha!” („Az Úr jön!”), vagy „Marána tha” („Jöjj el, Úr!”; 1Kor 16,22). „Amen, jöjj el, Úr Jézus!” (Jel 22,20)

7. Cikkely

„ONNAN JÖN EL ÍTÉLNI ÉLŐKET ÉS HOLTAKAT”

I. Ismét el fog jönni dicsőségében

KRISZTUS MÁR URALKODIK AZ EGYHÁZ ÁLTAL ...

668. „Krisztus meghalt és életre támadt, hogy a holtaknak és élőknek egyaránt Ura legyen” (Róm 14,9). Mennybemenetele azt jelenti, hogy embersége részesedik Isten hatalmában és tekintélyében. Jézus Krisztus az Úr: övé minden hatalom a mennyben és a földön. Ő „fölötte áll minden fejedelemségnek, hatalomnak, erősségnek és uralomnak”, mert az Atya „mindent az ő lábai alá vetett” (Ef 1,20-22). Krisztus a mindenség és a történelem ura (vö. Ef 4,10; 1Kor 5,24.27-28). Benne az ember történelme és az egész teremtés is megtalálja „újjáösszefoglalását” (vö. Ef 1,10), transzcendens csúcspontját.

669. Mint Úr Krisztus feje is az Egyháznak, mely az ő Teste (vö. Ef 1,22). A mennybe fölemelkedett és megdicsőült Krisztus, mivel küldetését így teljesíti be teljesen, Egyházában itt marad a földön. A megváltás a forrása annak a tekintélynek, amelyet Krisztus az Egyház fölött a Szentlélek erejével gyakorol (vö. Ef 4,11-13). „Krisztus Ország a misztériumban már jelen van” (LG 3.) az Egyházban, mely „az Ország csírája és kezdete a földön” (LG 5.).

670. A mennybemenetel óta Isten tervének megvalósulása elkezdődött. Már az „utolsó órában” vagyunk (1Jn 2,18 vö. 1Pt 4,7). „Elérkezett tehát már hozzánk az idők vége, és e világ megújítása visszavonhatatlanul elkezdődött, és a jelen világban bizonyos módon elővételeztetik: az Egyház ugyanis már a földön igaz, jóllehet tökéletlen szentséggel ékeskedik.” (LG 48.) Krisztus Ország jelenlétét azon csodálatos jelekkel már mutatja (vö. Mk 16,17-18), melyek kísérik az Egyház által történő hirdetését (vö. Mk 16,20).

... AMÍG ALÁVETTETIK NEKI MINDEN

671. Krisztus országa azonban, mely az Egyházban már jelen van, még nem teljesedett be „hatalommal és nagy dicsőséggel” (Lk 21,27 vö. Mt 25,31) azáltal, hogy a Király leszállt a Földre. Az Országot a gonosz hatalmak még támadják (vö. 2Tesz 2,7), jóllehet gyökerében Krisztus húsvétja már legyőzte őket. Amíg minden alá nem vettetik neki (vö. 1Kor 15,28), „amíg nem lesz új ég és új föld, melyekben igazságosság lakik, addig a zarándok Egyház szentségeiben és intézményeiben, melyek ehhez a történelmi időhöz tartoznak, ennek a világnak alakját hordozza, mely elmúlik, és maga is ott él a teremtett dolgok között, melyek mindmáig sóhajtoznak és vajúdnak, és várják Isten fiainak megnyilvánulását” (LG 48.). Ezért imádkoznak a keresztények, főképpen a szentmisében (vö. 1Kor 11,26), sürgetvén Krisztus visszatérését (vö. 2Pt 3,11-12), mondván: „Jöjj el, Urunk!” (Jel 22,20).

672. Krisztus mennybemenetele előtt megmondta, hogy még nem jött el az Izrael által várt messiási ország dicsőséges megalapításának ideje (vö. ApCsel 1,6-7), melynek az összes emberek számára meg kell hoznia a próféták szerint (vö. Iz 11,1-9) az igazságosság, a szeretet és a béke végső rendjét. A mostani idő az Úr szerint a Lélek és a tanúságtétel ideje (vö. ApCsel 1,8), de olyan idő is, melyet a közelgő „szorongatás” (vö. 1Kor 7,26) és az Egyházat nem kímélő (vö. 1Pt 4,17) gonosztól való próbatétel határoz meg (vö. Ef 5,16), és bevezeti az utolsó napok harcát (vö. 1Jn 2,18; 4,3; 1Tim 4,1). A várakozás és a virrasztás ideje (vö. Mt 25,1-13; Mk 13,33.37).

783. Jézus Krisztust az Atya a Szentlélekkel fölkenete, és „pappá, prófétává, királlyá” tette. Isten egész népe részesedik Krisztus e három hivatalában, és felelős a belőlük adódó küldetésért és szolgálatért (LG 9. vö. Jn 13,34).

786. Végül Isten népe részesedik Krisztus királyi feladatköréből is. Krisztus a maga királyságát azáltal gyakorolja, hogy halálával és föltámadásával minden embert magához vonz (vö. Jn 13,32). Krisztus, a mindenség Királya és Ura mindenki szolgájává lett, mert „nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon másoknak, és odaadja az életét, váltságul sokakért” (Mt 20,28). A keresztény számára neki „szolgálni uralkodást jelent” (LG 36.); az Egyház főként „a szegényekben és a szenvedőkben ismeri föl szegény és szenvedő Alapítójának képmását” (LG 8.). Isten népe a maga „királyi méltóságát” azzal valósítja meg, hogy hivatásának megfelelően Krisztussal együtt szolgál.

„Mindazokat, akik Krisztusban újjászülettek, a kereszt jele királlyá teszi, a Szentlélek kenete pedig pappá szenteli. Ezért minden szellemi és lelki kereszténynek tudnia kell

- eltekintve a mi hivatalunk sajátos feladataitól -, hogy királyi nemzetségből származik és papi kötelezettségei is vannak. Mi más volna annyira királyi, mint hogy az Istennek engedelmes lélek uralkodik a testén? És mi más volna annyira papi feladat, mint az Úrnak a tiszta lelkiismeretet és a jámborság szeplőtelen áldozatát a szív oltárán följánlani?" (Nagy Szent Leó: Sermo 4, 1: CCL 138, 16, 17 /PL 54, 149/)

RÉSZESEDESÜK KRISZTUS KIRÁLYI HIVATALÁBAN

908. Krisztus halálíg tartó engedelmissége által (vö. Fil 2,8-9) tanítványaival közölte a királyi szabadság ajándékát, hogy „önmegtagadásukkal és szent életükkel legyőzzék magukban a bűn országát” (vö. LG 36.).

„Mindaz, aki a saját teste fölé kerekedett és megfelelő elevenséggel uralkodván önmagán nem engedi, hogy a test szenvedélyei megzavarják a lelkét, azt, mivel bizonyos királyi hatalommal megfékezi önmagát, méltán mondják királynak, mert uralni tudja magát és független, és nem hagyja, hogy fogolyként bűnbe vonsozják.” (Szent Ambrus: Expositio Psalmi CXVIII, 14, 30: CSEL 62, 318 /PL 15, 1476/)

2628. Az imádás az ember alapvető magatartása, aki Teremtője színe előtt teremtménynek ismeri el önmagát. Magasztalja az Úr nagyságát, aki megteremtett (vö. Zsolt 95,1-6), és az Üdvözítő mindenhatóságát, aki a rossztól megszabadít minket. Az imádás a szellem leborulása a „dicsőség Királya” előtt (vö. Zsolt 24,9-10) és meghajló elcsöndesedés Isten előtt, aki „mindig nagyobb” (Szent Ágoston: Enarration in Psalmum 62, 16: CCL 39, 804 /PL 36, 578/). A háromszor szent és mindenekfölött szeretetreméltó Isten imádása alázattal tölt el és biztonságot ad alázatos kéréseinknek.

Krisztus Bíró

II. „Ítélni élőket és holtakat”

678. Jézus a próféták (vö. MTörv 7,10; Jo 3-4; Mal 3,19) és Keresztelő János (vö. Mt 3,7-12) után prédikációjában meghirdette az utolsó nap ítéletét. Akkor napvilágra kerül majd minden egyes ember élete (vö. Mk 12,38-40) és a szívek titkai (vö. Lk 12,1-3; Jn 3,20-21; Róm 2,16; 1Kor 4,5). Akkor elítéltetik a bűnös hitetlenség, mely semmibe vette az Istentől följánlott kegyelmet (vö. Mt 11,20-24; 12,42). A felebarátok iránti magatartás fogja megmutatni a kegyelem és az isteni szeretet elfogadását vagy elutasítását (vö. Mt 5,22; 7,1-5). Az utolsó napon Jézus fogja mondani: „Amikor egynek a legkisebb testvéreim közül megtettétek, nekem tettétek meg” (Mt 25,40).

679. Krisztus az örök élet Ura. Az emberek cselekedetei és szíve fölötti végső ítélet teljes joga őt illeti mint a világ Megváltóját. E jogot keresztje által „szerezte meg”. Az Atya is „minden ítéletet átadott a Fiúnak” (Jn 5,22). A Fiú azonban nem azért jött, hogy ítéljen, hanem hogy üdvözítsen (vö. Jn 3,17), s hogy ajándékozza az életet, mely őbenne van (vö. Jn 5,26). A kegyelem visszautasítása által ebben az életben mindenki már elítéli önmagát (vö. Jn 3,18; 12,48), cselekedetei szerint kapja meg jutalmát (vö. 1Kor 3,12-15) és örökre elkárhoztathatja magát a szeretet Lelkének visszautasításával (vö. Mt 12,32; Zsid 6,46; 10,26-31).

V. Az utolsó ítélet

1038. Az összes halottak, „az igazak és a gonoszok” (ApCsel 24,15) föltámadása megelőzi az utolsó ítéletet. Ez lesz az „az óra, amikor a sírokban mindnyájan meghallják Isten Fiának szavát. Akkor előjönnek, akik jót cselekedtek, az élet föltámadására, akik pedig gonoszt tettek, az ítélet föltámadására” (Jn 5,28-29). Akkor majd eljön Krisztus „a maga dicsőségében és vele mind az angyalok (...). És összegyűjtik elébe az összes nemzetet; és elkülöníti őket egymástól, miként a pásztor elkülöníti a juhokat a kosoktól, és a juhokat a jobbára, a kosokat pedig a baljára állítja. (...) És elmennek ezek az örök büntetésre, az igazak pedig az örök életre.” (Mt 25,31-33.46)

1039. Krisztus színe előtt, aki az Igazság, véglegesen nyilvánvalóvá válik majd minden egyes ember igazi kapcsolata Istennel (vö. Jn 12,48). Az utolsó ítélet föl fogja tárni végső következményeiig mindazt a jót, amit bárki tett vagy elmulasztott földi életében:

„Őrzik mindazt, amit a gonoszok tesznek - és ők ezt nem tudják - arra a napra, amikor eljön a mi Istenünk nyilvánvalóan, és nem fog hallgatni (Zsolt 50,3) (...). Ezután odafordul azokhoz, akik a balján vannak: Elhelyeztem kicsinyke szegényeimet számotokra a földön. Én mint a Fő - mondja - a mennyben ültem az Atya jobbán, de tagjaim a földön küszködtek, tagjaim a földön nélkülöztek. Tagjaimnak adhattatok volna és a Főhöz jutott volna, amit adtok. És megtudnátok, hogy amikor kicsinyke szegényeimet elhelyeztem számotokra a földön, hordáraitokká tettem őket, akik cselekedeteiteket a kincstáramba hozták volna. De ti semmit nem adtatok a kezeikbe, ezért nem találtok nálam semmit.«” (Szent Ágoston: Sermo 18, 4, 4: CCL 41, 247-249 /PL 38, 130-130/)

1040. Az utolsó ítélet Krisztus dicsőséges visszatértekor fog történni. Egyedül az Atya ismeri a napot és az órát, egyedül ő dönt az ő eljövételéről. Akkor fogja kimondani Fia, Jézus Krisztus által végső szavát az egész történelemről. Meg fogjuk

ismerni a teremtés egész művének, valamint az üdvösség egész rendjének végső értelmét, megértjük majd a csodálatos utakat, amelyek által gondviselése minden dolgot elvezetett végső céljához. Az utolsó ítélet meg fogja mutatni, hogy Isten igazságossága győz minden igazságtalanság fölött, amit teremtményei elkövettek, és hogy az ő szeretete erősebb, mint a halál (vö. Én 8,6).

1041. Az utolsó ítélet hirdetése megtérésre hív mindaddig, amíg Isten az embereknek adja „az alkalmas időt” és „az üdvösség napját” (2Kor 6,2): szent istenfélelemre és az Istenország igazságának keresésére készítet. Hirdeti az Úr visszatérésének „boldog reményét” (Tit 2,13), aki „eljön, hogy megdicsőüljön szentjeiben és csodálatos legyen mindazokban, akik hittek” (2Tesz 1,10).

II. „Jöjjön el a te országod”

2816. Az Újszövetségben a „baszileia” szót lehet fordítani „királyság” (elvont fogalom), „ország” (konkrét fogalom) vagy „uralkodás” (cselekvés fogalma) értelemben. Számunkra elsősorban Isten országát jelenti/Isten országa előbb van, mint mi. A megtestesült Igében elközelgett, az egész evangélium hirdette, Krisztus halálában és föltámadásában eljött. Az utolsó vacsora óta Isten országa az Eucharishtiában is eljön, jelen van közöttünk. El fog jönni dicsőségben, amikor Krisztus visszaadja azt Atyjának.

„De lehet maga Krisztus is Isten országa, akinek eljövetelére naponta vágyódunk, és óhajtjuk, hogy gyorsan mutatkozzék meg. Mivel ő a mi föltámadásunk, hiszen föltámadunk őbenne, őt magát is tekinthetjük Isten országának, mivel uralkodni fogunk őbenne.” (Szent Ciprián: De dominica Oratione 13: CCL 3A, 97 /PL 4, 545/)

2817. Ez a „Marana tha” kérés a Lélek és a Menyasszony kiáltása: „Jöjj el, Úr Jézus!”

„Ha nem is állna ott az imádság elején az ország eljövetelének kérése, a későbbiek során kimondanánk, mert reményünk tárgya felé sietünk. Az oltár alatt türelmetlenül kiáltják a vértanú lelkek az Úrnak: »Meddig nem állsz bosszút vérünkért, Urunk, a föld lakóin?« (Jel 6,10). A világ végén ugyanis megtörténik a bosszúállás értük. Sőt, milyen gyorsan lehet, Urunk, jöjjön el a te országod!” (Tertullianus: De Oratione 5, 2, 4: CCL 1, 260 /PL 1, 1261-62/)

2818. Az Úr imájában elsősorban Isten országának végső, Krisztus visszatéréssel történő eljöveteléről van szó (vö. Tit 2,13). De ez a vágy az Egyházat nem téríti el küldetésétől e világban, sőt még inkább kötelezi. Pünkösöd óta ugyanis az ország

eljövetele az Úr Lelkének a műve, „aki Krisztus művét folytatja a világban és minden megszentelést teljessé” tesz. (A szentmise IV. kánonja. Missale Romanum, 1970, 468.)

2819. „Isten országa (...) igazságosság, béke és öröm a Szentlélekben” (Róm 14,17). A végső idők, melyekben élünk, a Szentlélek kiáradásának ideje. Ezért folyik a végső harc a „test” és a Lélek között (vö. Gal 5,16-25).

„A tiszta lélek mondhatja bizalommal: »Jöjjön el a te országod«. Aki ugyanis meghallotta Pált, aki mondta: »Ne uralkodjék tehát a bűn halandó testetekben!« (Róm 6,12), és cselekedetben, gondolatban és beszédben megtisztult, az mondhatja Istennek: »Jöjjön el a te országod!«” (Jeruzsálemi Szent Cirill:Catecheses mystagogicae 5, 13: SC 126, 162 /PG 33, 1120/)

2820. A Lélek szerint ítélve meg a dolgokat a keresztényeknek különbséget kell tenniük Isten országa növekedése valamint a kultúra és a társadalom - melyben élnek - haladása között. E különbségtétel nem szétválasztás. Az ember örök életre szóló meghívása nem elnyomja, hanem megerősíti kötelességét, hogy a Teremtőtől kapott erővel és eszközökkel az igazságosságért és a békéért (vö. GS 22, 32, 39, 45; VI. Pál pápa: Evangélii nuntiandi apostoli buzdítás, 31.) éljen ebben a világban.

2821. E kérést támogatja Jézus imádsága - mely az Eucharishtiában jelen van és hatékony -, és benne nyer meghallgatást (vö. Jn 17,17-20); gyümölcsét a boldogságok szerinti új életben termi meg (vö. Mt 5,13-16; 6,24; 7,12-13).

2.2.2. Pápai gondolatok

Szent VI. Pál pápa: *Populorum Progressio*

VI. Pál pápa enciklikája a népek fejlődéséről

vö. Jn 18,37

Az egyház és a világ

13. Az egyéni vagy csoportkezdeményezések azonban mindezekben a térségekben már nem eléggé célravezetőek, mert a világ jelenlegi helyzete megköveteli mindazok közös tevékenységét, akiknek e helyzet valamennyi gazdasági, társadalmi, kulturális és lelki összetevőjéről világos áttekintésük van. Krisztus egyháza, mint ilyen, egyrészt az emberélet legjobb ismerője, másrészt meg a legnagyobb mértékben és minden ízében különbözik is a földi országoktól; „egyetlen célja, hogy a Vigasztaló

Szentlélek vezetésével annak a Krisztusnak a művét folytassa, aki azért jött a világra, hogy tanúságot tegyen az igazságról; aki azért jött, hogy üdvözítsen, nem pedig hogy ítélkezzék; aki azért jött, hogy szolgáljon, nem azért, hogy neki szolgáljanak” (v. ö. Jn 18,37; Mt 20,28; Mk 10,45)¹. A egyház azért alapított, hogy már most és itt, az evilágban megjelenítse a Mennyek Országát, nem pedig azért, hogy földi hatalmat szerezzen. Ezért világosan kijelenti, hogy a két illetőségi terület különbözik egymástól, mint ahogy a két – egyházi és világi – hatalom is szuverén a maga rendjében.² Mivel azonban a történelemben él, „kötelessége, hogy keresse és az Evangélium fényében értelmezze az idők jeleit”³. Így, mivel az egyház törekvései összhangban vannak az emberek legjobb törekvéseivel, s fájdalom emészti ugyanakkor reményeik sűrű meghiúsulása miatt, minden vágya ezért az emberek mellett állni abban, hogy elérjék legteljesebb kibontakozásukat: ennek érdekében azt teszi az emberek elé, ami egyedül önála van meg: az emberről és az emberiségről vallott egyetemes felfogását.

Szent II. János Pál pápa: Redemptor hominis

II. János Pál pápa első enciklikája Az emberek Megváltója

Jn 18,37

12. Az Egyház küldetése és az emberi szabadság

Ebben a Krisztus szándéka szerint közös feladatban a keresztényeknek már a teljes egység megvalósulása előtt meg kell találniuk azokat a szálakat, melyek összekötik őket. Ez az egység apostoli és missziós, missziós és apostoli. Ezen egységnél fogva közelíthetjük meg az emberi szellemnek azt a csodálatos örökségét, mely az összes vallásban megmutatkozott, amint ezt a II. Vatikáni Zsinat a *Nostra Aetate* kezdetű nyilatkozatában tanítja. Ezért közeledünk az emberi kultúra minden formájához, minden ideológiai elgondoláshoz, minden egyes jóakarátú emberhez azzal a tisztelettel, megbecsüléssel és ítélőkészséggel jövünk, amely az apostolok korától kezdve meghatározta a missziós munkát és a misszionáló tevékenységet. Elegendő emlékeznünk Szent Pálra és beszédére az athéni Areopaguson⁴. A missziós lelkületű ember mindig nagy tisztelettel van az iránt, ami

---

¹ Gaudium et spes 3.

² Immortalitate Dei enciklika. 1885. november 1. Acta Leonis XIII. V (1885) 127.

³ Gaudium et spes 4.

⁴ ApCsel 17,22-31

„az emberben” van⁵: megbecsüli mindazt, amit az emberek szívük mélyén és a legsúlyosabb kérdések kutatásában megtaláltak; és tiszteli mindazt, amit az emberekben a Szentlélek művel, aki „ott fú, ahol akar”⁶. A missziós tevékenység soha nem rombol, hanem a már létező értékeket elfogadja és újakat épít belőle, ámbar a gyakorlatban ezt az eszmét nem mindig valósították meg. A lélek megtérése pedig, melynek a misszionálásból következnie kell, a kegyelem eredménye, mert – mint jól tudjuk – a megtérésben az embernek újra teljesen meg kell találnia önmagát.

Ezért a mai Egyház különleges jelentőséget tulajdonít mindannak, amit a II. Vatikáni Zsinat a vallásszabadságról szóló nyilatkozatában, annak mindkét részében elmondott. Szívünk mélyéig átérezzük, milyen súlyosan kötelez bennünket az igazság, melyet Isten megmutatott nekünk. Nevezetesen azt a lelkiismereti kötelezettségünket hangsúlyozzuk, amely az igazsággal kapcsolatos. Azzal az igazsággal, melynek az Egyház krisztusi alapításánál fogva őre és tanítója, mert a Szentlélek különleges oltalma támogatja, hogy hűségben tudja őrizni ezt az igazságot és a maga teljes egészében tudja tanítani⁷. E feladat végzése közben magára Krisztusra tekintünk, aki az Evangélium első hirdetője⁸, aztán az apostolokra, a vértanúkra és a hitvallókra figyelünk. A vallásszabadságról szóló nyilatkozat megmutatja és meggyőz minket arról, hogy Krisztus, majd utána az apostolok nem az emberektől, hanem az Istentől származó igazság hirdetésében – melyről Krisztus mondja: „a tanításom nem az enyém, hanem Azé, aki küldött engem”⁹ – minden erejüket latba vetvén megőrizték a tiszteletet az ember, annak értelme és akarata, lelkiismerete és szabadsága iránt. Ily módon az emberi személy méltósága a hirdetett igazság részévé válik, még akkor is, ha erről egy szó sem esik, hanem csak az ember iránti magatartás fejezi ki. Ez a lelkület, úgy tűnik, nagyon megfelel korunk sajátos szükségleteinek. Az igazi emberi szabadság ugyanis nem található meg mindazokban a dolgokban, melyekről a különböző rendszerek vagy egyes emberek úgy vélik, vagy azt hirdetik, hogy az a szabadság; éppen emiatt az Egyháznak a maga isteni küldetése alapján őriznie kell azt a szabadságot, mely az emberi személy igazi méltóságának alapja és föltétele.

Jézus Krisztus minden kor emberéhez, hozzánk is ugyanazzal a szóval közeledik: „megismeritek az igazságot és az igazság megszabadít titeket”¹⁰. E szavak egy

---

⁵ Jn 2,25

⁶ Jn 3,8

⁷ vö. Jn 14,26

⁸ VI. Pál: Evangelii nuntiandi 6.

⁹ Jn 7,16

¹⁰ Jn 8,32

alapvető követelményt és egy intelmet tartalmaznak: az igaz szabadság elemi föltétele az igazsággal iránti tisztességes lelkület; az intelem arra figyelmeztet, hogy kerülni kell minden színlelt szabadságot, minden felületes és csak az egyik félnek kedvező szabadságot, s végül azt a szabadságot, mely nem hatja át az ember és a világ teljes igazságát. Ma is, kétezer évvel később, Krisztus úgy jelenik meg előttünk, mint aki meghozza az embernek az igazságban gyökerező szabadságát; mint aki megszabadítja az embert mindentől, ami megkötné, csökkentené vagy gyökerében, azaz az ember szívében, lelkében és lelkiismeretében megfojthatná a szabadságát. Mily csodálatosan igazolták és igazolják ma is ugyanezt azok az emberek, akik Krisztus által és Krisztusban elnyerték az igazi szabadságot, és tanúivá váltak ennek, még az üldözések közepette is!

Maga Krisztus, amikor fogolyként ott állt Pilátus ítélőszéke előtt, és Pilátus faggatta őt a főtanács tagjainak vádjai felől, nemde ezt felelte: „Én arra születtem és azért jöttem e világra, hogy tanúságot tegyek az igazságról”¹¹? Életének e fontos percében a bíró előtt elmondott szavaival Krisztus igazában megismétli a korábban mondottat: „megismeritek az igazságot, és az igazság megszabadít titeket”. Az apostolok idejétől fogva oly sok századon keresztül nemde ugyanez a Krisztus jelent meg az igazság miatt elítélt emberekben, és ment meghalni azokban, akiket az igazságért halálra ítélték? Vajon fölhagy-e azzal, hogy szószólója és ügyvédje legyen annak az embernek, aki „Lélekben és igazságban” él? Kétségtelen, ahogyan nem hagy föl a közbenjárással az Atyánál, úgy nem hagyja el az emberi történelmet sem. Az Egyház pedig, ámbár történelmében sok az emberi gyengeség, állandóan követi Őt, aki ezt mondta: „elérkezik az óra és már itt is van, amikor igazi imádói lélekben és igazságban imádják az Atyát, mert az Atya ilyen imádókat akar... Az Isten lélek, ezért akik imádják, azoknak lélekben és igazságban kell imádniuk”¹².

Szent II. János Pál pápa: Redemptoris missio

II. János Pál pápa enciklikája a minden időre érvényes missziós megbízatásról

vö. Jn 18,36

17. Manapság sokat beszélnek az Országról, de nem mindig az egyházi gondolkodással egybehangzóan. Vannak „antropocentrikusnak” nevezhető vélemények az üdvösségről és a küldetésről, mert leszűkítik ennek a szónak értelmét, és csak az ember földi szükségleteire korlátozzák. Ilyen szemléletben az Ország

---

¹¹ Jn 18,37

¹² Jn 4,23

csupán emberi, és ehhez a világhoz alkalmazkodik. Programja és küzdelme csak szociális, gazdasági, politikai és kulturális felszabadításra vonatkozik, de a természetfeletti iránt zárva marad. Nem tagadva, hogy ezen a területen is vannak támogatásra méltó értékek, ez az értelmezés mégis evilági határok között marad az ember valós és alapvető igényeihez kapcsolódva, ezért könnyen a pusztán evilági haladás ideológiájává válik. De Isten országa „nem e világból való..., nem innét való” (vö. Jn 18,36).

Van olyan szemlélet is, amely a hangsúlyt egyértelműen az Országra helyezi, és „Országközpontúnak” nevezi magát. Olyan Egyház képét rajzolja meg, amely nem önmagára gondol, hanem csak azzal törődik, hogy bizonyosságot tegyen az Országról, és szolgáljon neki. Úgy mondják, az ő egyházuk „másokért való egyház”, miként Krisztus „másokért élő ember” volt. Az egyház feladatát kétirányúnak tekintik: elő kell mozdítani egyrészt az Ország úgynevezett értékeit – mint béke, igazságosság, szabadság, testvériség –, másrészt a népek, a kultúrák, a vallások közötti dialógust, hogy egymást gazdagítva segítsék a világ megújulását és egyre közelebb kerüljenek az Országhoz.

Pozitív szempontok mellett ez a nézet negatív vonásokat is tartalmaz, különösen amiatt, hogy képviselői hallgatnak Jézus személyéről. Az Ország, amelyről ők beszélnek, istenközpontú (teocentrikus), mert – amint mondják – Krisztust nem értik meg azok, akiknek nincs keresztény hitük, miközben a különböző népek, kultúrák és vallások az egyetlen isteni valóságban, bárminek is nevezik, ismét megtalálhatják egymást. Ezen az alapon a teremtés titkát helyezik előtérbe, mert ez megtalálható a különböző kultúrákban és vallásos nézetekben, de nem tudnak semmit a megváltás titkáról. Ezen túlmenően, a korábbi „egyházközpontú” szemlélet ellenhatásaként, és mert az Egyházat csupán jelnek tekintik, olyan Országot tételeznek fel, amely kizárja vagy jelentőségében alábecsüli az Egyházat.

Szent II. János Pál pápa: Veritatis splendor

II. János Pál pápa enciklikája a Katolikus Egyház minden püspökének az Egyház erkölcsstanának

néhány alapvető kérdéséről

Jn 18,37

87. Krisztus kinyilatkoztatja, hogy a hiteles szabadság föltétele az *igazság* becsületes és nyílt elismerése: „megismeritek majd az igazságot, és az igazság szabaddá tesz titeket.” (Jn 8,32).¹³ Az igazság tesz szabaddá a hatalmasok előtt és ad erőt a vértanúságra. Így történt ez Jézussal Pilátus előtt: „Én arra születtem, és azért jöttem e világra, hogy bizonyosságot tegyek az igazságról.” (18,37) Így kell imádniuk Istent igaz imádóinak „lélekben és igazságban”: (4,23) ebben az imáadásban válnak szabaddá. Az igazsággal való kapcsolat és Isten imádása úgy mutatkozik meg Jézus Krisztusban, mint a szabadság gyökere.

Jézus azt is kinyilatkoztatja, s nem csupán szavakkal, hanem a létevel is, hogy a szabadság a *szeretetben*, azaz az *önátadásban* valósul meg. Ő, aki azt mondja: „Senkinek sincs nagyobb szeretete annál, aki életét adja a barátaiért”, (15,13) szabadon megy a szenvedés elé (vö. Mt 26,46) és az Atya iránti engedelmisségben a kereszten odaadta életét minden emberért (vö. Fil 2,6-11). Ily módon a megfeszített Krisztus szemlélése az az út, melyen az Egyháznak naponta járnia kell, ha meg akarja érteni a szabadság teljes értelmét: az önátadást *Isten és a testvérek szolgálatában*. A megfeszített és föltámadott Úrral való közösség a kimeríthetetlen forrás, melyből az Egyház folyamatosan merít, hogy a szabadságban, önátadásban és szolgálatban tudjon élni. A „szolgáljatok az Úrnak vidámságban” zsolnársort kommentálva mondja Szent Ágoston: „Szabad a szolgálat az Úrnál; szabad a szolgálat ott, ahol nem a kényszer, hanem szeretet szolgál ... A szeretet tegyen szolgálóvá, mert az igazság tett szabaddá téged... Egyszerre vagy szolga és szabad: szolga, mert teremtve vagy; szabad, mert Isten, aki teremtett szeret téged, sőt azért is szabad vagy, mert szereted azt, aki teremtett ... Az Úr szolgálja vagy, az Úr szabadosa vagy. Ne keress olyan fölszabadítást, mely eltávolít téged a fölszabadítód házából!”¹⁴

Ily módon az Egyház, s benne minden egyes keresztény arra hivatott, hogy részesedjék Krisztus királyságában a kereszten (vö. Jn 12,32), az Emberfia kegyelmében és felelősségében, aki „nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy Ő szolgáljon és odaadja az életét váltságul sokakért.”(Mt20,28).¹⁵

Jézus tehát az Isten akarata iránti teljes engedelmisségben a tökéletes szabadság eleven és személyes foglalatja. Az Ő megfeszített teste az igazság és a szabadság elválaszthatatlan kapcsolatának teljes kinyilatkoztatása, miként a halálból való

---

¹³ vö. Redemptor Hominis enc. 12. p

¹⁴ CCL 39: 1397 (Enarratio in Psalmum XCIX,7)

¹⁵ vö. LG 36; Redemptor Hominis enc. 21. p

föltámadása az Istenben megélt szabadság üdvözítő erejének és termékenységének legnagyobb fölmagasztalása.

Szent II. János Pál pápa: Ecclesia de Eucharistia

II. János Pál pápa enciklikája az Eucharisztia és az Egyház kapcsolatáról

vö. Jn 18,37

38. Az egyházi *communio*, mint már mondtam, *látható* is, és azokban a kötelékekben mutatkozik meg, amelyeket a Zsinat így sorol fel: „Az Egyház közösségébe azok épülnek be teljesen, akik Krisztus Lelkének birtokában az Egyház egész berendezését és benne az üdvösség minden eszközét elfogadják, és látható közösségében – a hitvallás, a szentségek, az egyházkormányzat és az egyházi közösség kötelékeivel – kapcsolódnak Krisztushoz, aki Egyházát a pápa és a püspökök által kormányozza.”¹⁶

Az Eucharisztia ünneplésének föltétele – mivel a *communio* legfőbb szentségi megnyilvánulása az Egyházban –, hogy *a communio látható kötelékei is sértetlenek legyenek*. Mivel az Eucharisztia „a lelki élet beteljesedése és az összes többi szentség célja”,¹⁷ egész sajátosan megkívánja, hogy a *communio* kötelékei valóságosak legyenek a szentségek, különösen a keresztség és az ordo tekintetében. Lehetetlen megáldoztatni olyan személyt, aki nincs megkeresztelve, vagy aki elveti az Eucharisztia misztériumának teljes hitigazságát. Krisztus az igazság, és tanúságot tesz az igazságról (*vö. Jn 14,6; 18,37*); testének és vérének szentsége nem tűr hamisságokat.

XVI. Benedek pápa: Sacramentum caritatis

XVI. Benedek pápa szinódus utáni apostoli buzdítása a püspökökhöz és papokhoz, a szerzetesekhez és szerzetesnőkhöz, és a világi krisztushívőkhöz az Eucharistiáról, az Egyház életének és küldetésének forrásáról és csúcspontjáról

vö. Jn 18,37

Az Eucharisztia és a tanúságtétel

---

¹⁶ Lumen gentium dogmatikus konstitúció az Egyházzól, 14.

¹⁷ Aquinói Szent Tamás: Summa Theologiae III, 73, 3c

85. Az ünnepeelt szent misztériumokból fakadó első és alapvető küldetés az életünkkel való tanúságtétel. Az ajándék feletti csodálat, melyet Isten Krisztusban adott nekünk, új erőt ad létünknek, hogy az Ő szeretetének tanúi legyünk. Akkor válunk tanúkká, amikor cselekedeteink, szavaink és létmódunk által valaki Más jelenik meg és közli magát. Elmondható, hogy a tanúságtétel az eszköz, mellyel Isten szeretetének igazsága eléri az embert a történelemben, és meghívja, hogy szabadon fogadja be ezt a radikális újdonságot. A tanúságtételben Isten kiteszi magát az ember szabadsága kockázatának. Maga Jézus, a hűséges és igazmondó tanú (vö. Jel 1,5; 3,14), azért jött, hogy tanúságot tegyen az igazságról (vö. Jn 18,37). E gondolatsorban föl kell idéznem az őskeresztények kedvelt gondolatát, mely nekünk, mai keresztényeknek is szól: az önfeláldozásig, a vértanúságig tartó tanúságtételt az Egyház története folyamán mindig úgy tekintették, mint az új lelki kultusz csúcspontját: „adjátok oda a testeteket” (Róm 12,1). Gondoljunk például Szent János tanítványa, Szmirnai Szent Polikárp vértanúságára: az egész drámai történetet liturgiaként írták le, sőt, olyan eseményként, melyben maga a vértanú vált Eucharisziává.¹⁸ Gondoljunk arra az eucharisztikus tudatra is, melyet Antiochiai Szent Ignác fejez ki vértanúságával kapcsolatban: úgy tekinti magát, mint „Isten búzája”, és a vértanúságban „Krisztus tiszta kenyere” akar lenni.¹⁹ A keresztény ember, aki a vértanúságban föláldozza az életét, teljes közösségbe lép Jézus Krisztus húsvétjával, és ő maga válik Ővele együtt Eucharisziává. Ma is vannak az Egyházban vértanúk, akikben felülmúlhatatlanul megmutatkozik az Isten iránti szeretet. De még ha nem is kérik tőlünk a vértanúságot, tudjuk, hogy az Isten előtt kedves kultusz megkívánja a belső készséget a vértanúságra,²⁰ és megmutatkozik a világ előtt tett örömteli és meggyőződéses tanúságtételben, a következetes keresztény életben azon körülmények között, ahova az Úr meghív, hogy hirdessük Őt.

XVI. Benedek pápa: Verbum domini

XVI. Benedek pápa Szinódus utáni apostoli buzdítása Isten szaváról az egyház életében és küldetésében a püspököknek, a klérusnak, az Istennek szentelt személyeknek és a laikus hívőknek

vö. Jn 18,37

---

¹⁸ vö. De martyrio sancti Polycarpi, XV,1: PG 5, 1039. 1042.

¹⁹ Antiochiai Szent Ignác: Epistula ad Romanos, IV,1: PG 5, 690.

²⁰ vö. LG 42

98. A tanúságtétel és a Szó ezen körkörös összefüggésében értjük meg VI. Pál pápa *Evangelii nuntiandi* buzdításában adott tanítását. A felelősségünk nem csak arra terjed ki, hogy a világgal közösen vallott értékeket terjesszünk; el kell jutnunk Isten Szavának kifejezett hirdetésére. Csak így maradunk hűségesek Krisztus parancsához: „ A Jó Hírt, amelyet először az Élet tanúságtétele mutatott be, előbb-utóbb az Élet Igéje hirdetésének kell követnie. Addig nem lehet szó teljes értékű evangelizációról, amíg nem hirdetjük a názáreti Jézusnak, Isten Fiának nevét, tanítását, életét, ígéreteit, Országát és annak igazságait.”²¹

A keresztények kezdettől fogva nagyon tudatában voltak annak, hogy Isten Szavának hirdetése megköveteli az élet e tanúságtételét. Krisztus maga a hűséges és igaz tanú (vö. Jel 1,5; 3,14), az igazság tanúja (vö. Jn 18,37). Ezzel kapcsolatban szeretnék hivatkozni arra a sok-sok tanúságtételre, melyeket a Szinódusi ülések idején hallhattunk. Mélyen megindítóak voltak azok beszámolóí, akik keresztényellenes országokban vagy kifejezetten üldözésses szituációkban is meg tudták élni a hitüket, és ragyogó tanúságot tudtak tenni az evangéliumról. Mindez ne keltsen bennünk félelmet. Maga Jézus mondta a tanítványainak: „Nem nagyobb a szolga uránál. Ha engem üldöztek, titeket is üldözni fognak.” (Jn 15,20.) Szeretném ezért az egész Egyházzal együtt a dicséret himnuszát énekelni Istennek sok fivérünk és nővérünk tanúságtételéért, akik napjainkban adták életüket azért, hogy a megfeszített és föltámadott Krisztusban kinyilatkoztatott isteni szeretet igazságát közöljék másokkal. Emellett az egész Egyház háláját fejezem ki azoknak a keresztényeknek, akik nem riadnak vissza az evangélium miatti üldözésektől és nehézségektől. Ugyanakkor mély szolidaritással kapcsolódunk mindazon keresztény közösségek híveihez, Ázsiában és különösen Afrikában, melyek mostanában kockáztatják életüket vagy a társadalmi kirekesztettséget a hitükért. Megvalósulni látjuk annak az evangéliumi boldogságnak a lelkületét, mely azoké, akiket üldöznek az Úr Jézus miatt (vö. Mt 5,11). Ugyanakkor szüntelenül fölemeljük szavunkat annak érdekében, hogy a kormányok biztosítsák minden polgárunknak a lelkiismereti és vallásszabadságot, és azt is, hogy nyilvánosan tehessenek tanúságot a hitükről.²²

2.3 Liturgikus vonal

Az evangéliumi szakasz kapcsolódási pontjai a szentmise szertartásának egyéb szövegeivel

---

²¹ VI. Pál pápa: *Evangelii nuntiandi* (8. XII. 1975), 22: AAS 68 (1976), 20.

²² vö. *Dignitatis humanae*, 2.7.

A mai *evangéliumban* (Jn 18, 33b-37) Jézus Pilátussal való párbeszédét olvashatjuk. Jézus nem tiltakozik az ellen, hogy a helytartó királynak nevezi, hanem visszakérdez, majd hozzáteszi: „Az én országom nem ebből a világból való”, valamint azt is, hogy ha evilági lenne országa, szolgálói harcba szállnának érte. Isten országa azonban nem ilyen valóság – Jézus e szavaiból tulajdonképpen a békesség és alázat melletti állásfoglalást olvashatjuk ki. Jézus evangéliumi szavai az Isten uralmának transzcendenciáját jelezik, a szentmise többi szövege pedig apokaliptikus hangvételű.

A *kezdőének* (Jel 5, 12; 1, 6) a Jelenések könyvéből a megölt Bárányt magasztalja, királyoknak járó jelzőkkel, kiemelve hatalmát: „Méltó a Bárány, akit megöltek, hogy övé legyen a hatalom, az isteni méltóság, a bölcsesség, az erő és a tisztelet. Övé a dicsőség és a hatalom örökkön-örökké!”. A kezdőének is Krisztus király voltát helyezi a középpontba: „Mindenható Istenünk, te öröktől fogva úgy határoztál, hogy szeretett Fiadban, a mindenség Királyában megújítasz mindent. Add, hogy az egész teremtett világ megszabaduljon a bűn szolgaságától, Fölségednek hódoljon, és szüntelenül dicsőítsen téged”. Az olvasmány (Dán 7, 13–14) az előző vasárnap is elhangzó Dániel könyvéből való apokaliptikus szakasz. Az Emberfia eljövételéről szól, mely címet Jézus több ízben használta magára. Az idézett szöveg ez esetben is a hatalmat és a királyi címeket emeli ki, valamint az Emberfia országának múlhatatlan voltát: „Hatalmat, méltóságot és királyságot adott neki. Minden népnek, nemzetnek és nyelvnek őt kell szolgálnia. Hatalma örök hatalom, amely nem enyészik el, és királysága nem szűnik meg soha”.

A *válaszos zsoltár* (92, 1 ab. 1 c-2. 5) tovább erősíti az Úr királyi mivoltát, s láthatjuk, a király cím alkalmazása nem csak Jézussal jelent meg, hanem már az Ószövetség is gyakran beszél így az Atyáról. Hogy e címet később Jézusra alkalmazzák, mutatja a kettejük szoros kapcsolatának, egységének hitét – ezt erősítik a liturgia szövegei is. A zsoltáros a világi uralkodókhöz kötődő képeket használja Isten hatalmának és fölségének érzékeltetésére: „Az Úr országol, királyi fölségbe öltözött, az Úr fölségbe öltözött, felövezte magát hatalommal. Öröktől fogva vagy te, Uram, szilárdan áll trónod kezdet óta”.

A *szentlecke* (Jel 1, 5-8) Jézus Krisztust többek között a föld királyainak fejedelmének nevezi, s a korábban olvasott szövegekkel egyetemben hozzáteszi, „övé a dicsőség és a hatalom örökkön-örökké”. Krisztus istenségének kifejezését láthatjuk a szentlecke záró soraiban is: „Én vagyok az Alfa és az Ómega, mondja az Úr, az Isten, aki van, aki volt, és aki eljő: a Mindenható”.

Az *alleluja vers* (Mk 11, 9. 10) Jézus szenvedését megelőző jeruzsálemi bevonulásakor elhangzó felkiáltást idézi: „Áldott, aki jön az Úr nevében, áldott legyen ősatyánknak, Dávidnak jövő országa” – e sor szintén Krisztus királyi messiási címét fejezi ki.²³ Az itt szereplő, országnak fordított kifejezés a görögben a „βασιλεία”, mely királyi uralmat jelent.

Az egyetemes könyörgések különféle jelzőkkel értelmezik Krisztus királyi címét: „királyok Királya és az uralkodók Ura”, „örök és egyetemes Király”, „szentség és a kegyelem Királya”, „igazságosság és a béke Királya”, „szeretet és az élet Királya”, „jóság Királya”, „a mindenség Királya”.

A *Krisztus királyról* szóló *prefáció* tovább árnyalja a „Krisztus, a mindenség királya” gondolatot, valamint értelmezi az Isten országának mivoltát: „Te egyszülött Fiadat, a mi Urunkat, Jézus Krisztust az öröm olajával örök főpappá és a mindenség királyává kented, hogy a kereszt oltárán tökéletes engesztelő áldozatul felajánlja önmagát, és véghezvigye az emberek megváltásának szent művét. (És) Miután hatalma alá vetett minden teremtményt, az örök és egyetemes országot mérhetetlen fölségednek átadja: az ő országa igazság és élet, kegyelem és szentség, igazságosság, szeretet és béke”.

Az *áldozási ének* (Zsolt 28, 10-11) ismét a Zsoltárokból hallható, a válaszos zsoltárhoz hasonló témában, szintén kapcsolódva a „mindenség királya” motívumhoz: „Az Úr királyként trónol mindörökké; az Úr békével áldja meg népét”. Végül az áldozás utáni könyörgés ahhoz kér erőt, hogy képesek legyünk „Krisztust, a mindenség Királyát” szolgálni.

---

²³ A királyi messiásra irányuló várakozás a dávidi háznak adott ígéreten (Nátán orákulum, 2Sám 7), a királyságról szerzett üdvtörténeti tapasztalatról, illetve a király-teológia és a Dávid-tipológia fogság utáni újraértelmezésén alapult. Bővebben a témáról lásd: RÓZSA Huba: *Üdvösségközvetítők az Ószövetségben I. : A királyi Messiás*, Szent István Társulat, Budapest, 1993

2.4. Pedagógiai vonal

2.4.1. Tantörténet

Jézus így felelt: „Én arra születtem, és azért jöttem a világba, hogy tanúságot tegyek az igazságról. Aki az igazságból való, az hallgat a szavamra!”

Az ajtó

“Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer a szép Mennysország. Ez volt a Mennyei Atya, Jézus, a Szentlélek és temérdek gyönyörű angyal lakhelye. Megteremtették a virágokat, minden csodálatos dolgot, ami a Földön él. Egy gond volt csupán: a Mennysország Ajtaja csak kívülről nyílt. Sokan meg sem találták, de aki meg is találta, nem tudta kinyitni ezt a roppant hatalmas Ajtót. Egyszer Jézus így szólt: Atyám, elmegyek én, és kinyitom az emberek előtt az Ajtót. Megszületek a Földre gyerekként és míg megnövök és ott élek az emberekkel, mesélek nekik Rólad és az Ajtóról, amit én fogok kinyitni, és attól fogva mindig nyitva lesz majd. És így is történt. Egy réges régi téli estén Jézus megszületett a Földre, és 33 évig élt és tanított ott. Majd egy Húsvéton meghalt. A harmadik napon pedig felment a Mennysországba, és a hatalmas Ajtószárnyakat kitárta az emberek előtt. Ezért Jézus feltámadása óta az Ajtó nyitva áll és nyitva van minden ember előtt.”

Forrás: <http://www.pecsgyarvarosplebania.hu/index.php/lelki-koezoessegi-élet/lelekemelo-toertenetek>

Kalitka

Volt egyszer egy George Thomas nevű ember, aki lelkészként szolgált egy kis New England állambeli városkában. Az egyik Húsvét alkalmával történt, hogy vasárnap egy nagy, üres és rozsdás kalitkával ment fel a szószékhez. Az emberek felhúzták a szemöldöküket ahogy Thomas testvér beszélni kezdett. "Tegnap, ahogy a városban

sétáltam megláttam egy kisiút, amint közeledik egy kalitkát lóbálva a kezében. A kalitka aljában három kis mezei madárka csücsült dideregve a hidegtől és a félelemtől. Megállítottam a fiúcskát és megkérdeztem, "Hát neked mid van, fiam?" "Csak néhány öreg madaram" - jött a válasz. Mit fogsz velük csinálni?" - kérdeztem. Hazaviszem őket, és szórakozni fogok velük" - válaszolta. "Incelkedni fogok velük, kihúzom a tollaikat, hogy így elkezdjenek egymással verekedni. Nagyon jól fogok szórakozni." "De előbb-utóbb beleunsz majd a madaraidba. Utána mit csinálsz majd?" "Hát szerzek valami macskát," - válaszolta a fiú. - "Ők úgyis szeretik a madarakat, majd odaadom nekik." A lelkész csöndben volt egy pillanatig. Mennyit kérsz azokért a madarakért, fiam?" Tessék??!! Miért? Uram, önnek nem kellene ezek a madarak. Hiszen csak egyszerű mezei madarak. Nem énekelnek. Még csak nem is szépek!" Mennyi?" kérdezte a lelkész újból. A fiúcska ránézett a lelkészre, mintha azt akarná mondani, hogy nem normális, majd rávágta: "10 dollár." A lelkész benyúlt a zsebébe, kivett belőle egy 10 dolláros bankjegyet, majd beletette a fiú kezébe. A fiú egy pillanat múlva már el is tűnt. A lelkész felvette a kalitkát és óvatosan elvitte az utcácska végébe, ahol egy kis füves rész volt egy fával. Letette a ketrecet, kinyitotta az ajtaját, és gyöngéden kocogtatva a rácsokat, rávette a madarakat, hogy kijöjjenek, szabaddá téve ezzel őket. Nos, ez megmagyarázta a szószerke felvitt üres kalitkát, de aztán a pásztor tovább folytatta történetet. Egy nap a Sátán és Jézus beszélgettek. A Sátán pont az Éden kertjéből jött, és büszkén, dölyfösen pöffeszkedett. Igen, uram, megszereztem az összes embert ott lent. Felállítottam egy csapdát, olyan csalit használtam, amiről tudtam, hogy nem fognak tudni ellenállni. És mindet megfogtam!" Mit fogsz velük csinálni?" - kérdezte Jézus. A Sátán így válaszolt: "Oh, szórakozni fogok velük. Megtanítom, hogy hogyan házasodjanak össze, és hogyan váljanak el egymástól; hogyan gyűlöljék és bántsák egymást; hogyan igyanak, cigarettázzanak és átkozódjanak. Megtanítom nekik, hogy hogyan kell fegyvereket gyártani és bombákat, és hogyan kell ölni. Nagyon jól fogok szórakozni!" És mit csinálsz velük, ha már kész vannak?" - kérdezte Jézus. "Ó, hát megölöm őket." - büszkélkedett a Sátán. Mennyit akarsz értük?" - kérdezte Jézus. "Ó, neked nem kellene ezek az emberek. Teljesen értéktelenek. Ha megveszed is őket, gyűlölni fognak. Leköpnék, átkoznak és megölnék majd. Neked igazából nem kellene ezek az emberek!" "Mennyi?" - kérdezte Jézus megint. A Sátán gúnyosan Jézusra mosolygott és így szólt: A véred, az összes könnyed és az egész életed." Jézus így szólt: "MEGEGYEZTÜNK!" Aztán kifizette az árat...

Forrás: <http://www.pecsgyarvarosplebania.hu/index.php/lelki-koezoessegilet/lelekemelo-toertenetek>

És Te kiért...?

Egy zsidó történet szerint egy bölcs és istenfélő rabbi egész nap visszahúzódott dolgozószobájába és miután tanulmányozta az ókori prófétálás könyveit, elhatározta, hogy kimegy a szabadba egy kicsit pihenni. Lassan sétálgatott egy gazdag földbirtokos tanyája közelében, amikor észrevette, hogy egy őr hosszú léptekkel le és fel járkal a bejárat előtt. - Te meg miért sétálgatsz itt le és fel? - kérdezte a kíváncsi rabbi. Az őr gyorsan megmondta gazdájának a nevét, de utána azonnal megkérdezte: - És te kiért sétálsz itt? A történet szerint a rabbi szívét a kérdés nyugtalanná tette. És te kiért sétálsz? Kiért izzadsz és gyötröd magad egész nap? És kiért élsz? Valakiért élned kell. Minden lépésnél eszedbe jut a neve. Az életedben nem volt még ilyen könnyű napod.

(Bruno Ferrero - A Tücsök dala)

Forrás: <http://www.pecsgyarvarosplebania.hu/index.php/lelki-koezoessegilet/lelekemelo-toertenetek>

Kép forrása: <http://veresegyhaz.vaciegyszazmegye.hu/page/3/>

2.4.2. Evangélium témáját feldolgozó versek

Jézus lábnyomában

Egyszer Jézus lábnyomában akartam járni,
De rájöttem, ez nekem nem fog menni.
Nem tudok olyan lenni mint Ő,
Mert nem lennék jó vezető.

Nem tudnék másokat gyógyítani,
Vagy lelkeket menteni.
Nem tudnék senkit tanítani,
És embereknek prédikálni.

Lehet, hogy nincs tehetségem?
Talán nem vagyok jó semmiben?
Pedig én szeretném az Urat szolgálni,
És minden pillanatban csak Őt imádni.

Ekkor Isten megmutatta nekem,
Hogy a szívem mélyén van a tehetségem.
Már tudom, hogy nem vagyok tehetetlen,

Mert engem is megjutalmazott az Isten.

Ugyanis tudok örülni és vidám lenni,

Tudok az emberekkel beszélgetni.

Tudok segítő kezet nyújtani,

És másokat szívből szeretni.

Ezért hiszem, hogy járhatok Jézus lábnyomában,

Hogy részt vehetek én is a világban.

És ezt csak Istennek köszönhetem,

Hogy megerősítette az én hitem.

Többé nem kételkedem,

Mert Jézus vezeti az életem.

Mindig bízni fogok,

Mert biztos léptekkel Jézus lábnyomában járok.

Forrás: https://keresztanyversek.blog.hu/2014/05/21/jezus_labnyomaban

Sík Sándor – Jézus Krisztus

Király, ki feltakart piros szíveddel állsz a vérző föld felett,

Míg mélye még féligcsitult világrengések forradalmas émeletől

Embertelen görcsökben hánytorg,

S lábad körül az összevissza tipratott világmezőn

Véresre-rázott emberszív-rögök vonaglanak:

Krisztus-Király,

Egyetlen álló tiszta Csend a kábító hullámverésben,

Egyetlen élő Fény az érthetetlen örvény éjjelében,

Krisztus-Király, hozzád jövünk,

A mélységből kiáltunk hozzád.

Hajolj le hozzánk, halld az emberszívek sápadt kórusát,
Ezerszeres sirámmal vulkánlik feléd
Emberbűn, emberőrület és embergyötrelem.
Irgalmazz nekünk, Irgalom!
Mi már magunknak irgalmazni nem tudunk.

Szív, egyetlen Király,
Fordíts meg minket és ömöld belénk
Megváltó véred életsongító tüzét.

Ki Úr vagy miriádnyi mérhetetlen nagyvilágokon,
Építsd fel pártos szíveink kövéből
Emberországod templomát.

Emeld fel, ó Király, a koszorús keresztet,
S a keresztet az örök halmok óhaját,
A mindenség rejtelmes Fókuszát,
A minden-szív sugárzó Mágnesét,
Amelyben egy titokba forrt
A Végtelenség és a húsos ember,
Gyémánt végzet és anyás irgalom,
És mindöröktől minden szeretet.

Ó Szív,
Királyi Szív, ki Úr vagy,
és a mindenséget mozdulatlan mozgatod,
És mégis egy vagy miközülünk,
Testvér és kisdéd és jegyes,
Meleg, piros bor s fehér, lágy kenyér;
Ki most se nézed ráncba-vont homlok megett
Ítélező Király-bosszúval
Halálba-táncos forgatag futásunk:
De mint az édes anyaszem
Simogató szigorral várja végig
A tehetetlen gyerektoporzékolást,
És korholása csókot ígér és büntetése is becéz:
Úgy vársz reánk, úgy hívsz magadhoz, úgy ölelsz:
Öleld magadhoz ezt az örült századot:
A kisdedekért, akiket szeretsz,

A Magvakért, melyek mozdulnak a mélyben
S a rothadás csírázató setét ölen
Tisztább tavasznak pattogják ígérését,
Mert sejtjeikben napbanézó, hozzád-húzó emberösztön énekel:
Légy jó hozzájuk, keltető Nap, Ősmeleg!
Hadd bontsa fel rózsás fejét az új kelet,
Fagyott földünket hadd koszorúzza új kalász,
Hadd hullámozza ég felé megint a föld
Az ezredeknek ősdalát:
A nagy Királynak, kinek minden él,
A jó Királynak, kiből minden él,
A Szív-Királynak, kiben minden él.

Forrás: https://www.szepi.hu/irodalom/vallas/tima/tima_082.html

2.4.3. Evangéliumhoz kapcsolódó festmény

Munkácsy Mihály: Ecce homo

Forrás:

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/90/Munk%C3%A1csy_Ecce_homo_A.jpg

2.4. Kérdések az evangéliumhoz

- Jézus az én királyom is, akire hallgatok, akinek engedelmeskedem?
- Kinek tartom Jézust? Ő számomra az igazság kritériuma? Vagy valami/valaki más?
- Milyen érzések lehettek Jézusban mikor Pilátus elé állították?

3. Oratio – imádság

A szentmise első könyörgése

Istenünk, tedd készséggé híveid akaratát,
hogy a megváltás gyümölcséből egyre bővebben részesedve,
mindinkább megtapasztaljuk atyai jóságodat.

A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által,
aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben,
Isten mindörökkön-örökké.

Evangéliumhoz kapcsolódó fohász

Mennyei Atyám, Jézus nevében kérlek, küldd el Szentlelkedet, hogy szent Fiad
legyen életem, és minden ember egyetlen Királya! Ámen.

4. Contemplatio – szemlélődés

Fotó az evangéliumi szakaszhoz

Jack Brauer fotója

Forrás: <https://photographylife.com/landscapes/mountain-photography-tips>

5. Condivisio – megosztás

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- Az Úr szelíd ereje legyőz minden hatalmat, ellenséget!
- Jézus országába vagyok meghívva, abba az országba, amely nem a mostani világot jelenti, így remélhetek abban, hogy az én életem is túlmutat a mostani világon.
- Jézus királysága nem evilági természetű, mentes minden földi salaktól.

6. Actio, operatio – tettekre váltás

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- Törekedjem arra, hogy Jézus hangjára figyelve, az ő szavát befogadva és megcselekedve, ő jusson bennem is uralomra!
- Minden döntésemben Jézust tegyem meg igazodási pontnak.
- Az örök értékeket tartsam szem előtt életem során.